

Nazwa przedmiotu					Kod ECTS:	
Wstęp do prawoznawstwa					WP	
Specjalność						
wszystkie						
Status przedmiotu	Semestr	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS: 6
		ogółem	wykłady	ćwiczenia	laboratorium	
Podstawowy	I	45	15	30	-	
Wykładowca					Katedra	
prof. dr hab. Adam Lityński, dr Anna Stawarska – Rippel,					Administracji	
Wymagania wstępne:						
Cele						
Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawami wiedzy o państwie i prawie. Wśród podstawowych problemów w przedmiocie student uzyska wiedzę z zakresu teorii pochodzenia państwa, państwo jako organizacja i podmiot prawa, cechy, typy, formy i funkcje państwa, prawo stanowione a systemy norm społecznych, norma prawna, przepisy prawne, stosunek prawny, źródła, wykładnia i obowiązywanie prawa, zdarzenia i stosunki prawne, odpowiedzialność prawna, elementy prawotwórstwa.						
Efekty kształcenia						
Znajomość podstawowych pojęć języka prawniczego, instytucji prawa cywilnego, konstytucyjnego, administracyjnego. Stworzenia bazy pojęciowej oraz wykształcenie niezbędnych umiejętności dla dalszej edukacji.						
Metody realizacji przedmiotu						
Zajęcia prowadzone będą w formie wykładu wprowadzającego do zrozumienia istoty najważniejszych problemów, wskazania literatury przedmiotu oraz podstawowych źródeł normatywnych. Uzupełnieniem wykładu są ćwiczenia, na których pogłębia się wiedzę z zakresu wykładu, ilustrując ją przykładami.						
Opis przedmiotu						
I. Pojęcie prawa i jego funkcje						
1. Pojęcie prawa - prawo natury; tezy szkoły historycznej w prawoznawstwie; pozytywizm prawniczy.						
2. Prawo pozytywne, przedmiotowe i podmiotowe						
3. Prawo publiczne i prawo prywatne. Konsekwencje rozróżnienia. Likwidacja rozróżnienia w systemie totalitarnym.						
4. Prawo wewnętrzne a prawo międzynarodowe publiczne						
5. Funkcje prawa						
a). Kontrola zachowań						
b). Regulacja konfliktów						
c). Rozdział dóbr i ciężarów						
II. Gałęzie prawa						
1. Działy prawa, np. działy prawa cywilnego:						
- cz. ogólna,						
- prawo rzeczowe,						
- prawo zobowiązań,						
- prawo rodzinne,						
- prawo spadkowe;						
2. Dziedziny prawa - prawo: wekslowe, czekowe, górnicze, lotnicze, morskie, przewozowe, ubezpieczeniowe i in.						
3. „Nauki pozasystemowe”: socjologia, informatyka, komparatystyka, logika, kryminalistyka, kryminologia, nauki penitencjarne.						
III. Regulatory zachowań						
1. Prawo i wartości. Kultura prawna						
Absolutyzm aksjologiczny						
Relatywizm aksjologiczny						
Stanowisko pośrednie						

2. Prawo a moralność i obyczaje. Inkorporacja wartości moralnych do prawa. Klauzule generalne.

IV. Normy prawne i przepisy prawa

1. Pojęcie normy postępowania
2. Norma prawna a przepis prawny
3. Budowa (elementy) normy prawnej
4. Rodzaje norm i przepisów prawnych
5. Zasady prawa
 - a). Zasady uniwersalne.
 - b). Zasady konstytucyjne.
 - c). Zasady części systemu (w prawie karnym, cywilnym).

V. Powstawanie prawa

1. Pojęcie źródeł prawa
2. Powstawanie prawa zwyczajowego
3. Prawo precedensowe
4. Umowy prawotwórcze
5. Religia - prawo islamu
6. Recepcja prawa
7. Jurysprydencja (prawo prawnicze). Szkoła historyczna w prawoznawstwie. Polityka prawa; Petrażycki.
8. Współczesne stanowienie prawa. Procedura parlamentarna. Głosowania; quorum; rodzaje większości głosów. Veto i jego rodzaje. Vacatio legis.
9. Inne akty prawne
10. Język prawny i prawniczy

Skutki recepcji pojęciowej prawa rzymskiego

11. Inkorporacja i kodyfikacja

VI. Obowiązki prawa

VII. Wykładnia prawa.

1. Pojęcie wykładni
2. Rodzaje wykładni
3. Trybunał Konstytucyjny.

VIII. Stosowanie prawa

1. Pojęcie stosowania
2. Etapy stosowania prawa
3. Stosowanie prawa w przypadkach nie unormowanych *Nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege.*

IX. Stosunki prawne

1. Pojęcie
2. Fakty prawne
3. Podmioty stosunku prawne.

X. Osoby fizyczne

XI. Osoby prawne

XII. Przedmiot i treść stosunku prawnego

1. Przedmiot
2. Treść stosunku prawnego
- 3.. Rodzaje stosunków prawnych
 - a). Stosunki prawnoadministracyjne
 - b). Stosunki cywilnoprawne:
 - c). Stosunki prawnokarne:

XIII. Odpowiedzialność prawna

XIV. Sprawiedliwość i praworządność

XV. Gwarancje praworządności

1. Gwarancje materialne praworządności
2. Gwarancje formalne (instytucjonalne) praworządności

XVI. Istota i geneza państwa

1. Termin państwo. Rozwój historyczny: polis, regnum, res publica, stato (State, der Staat).
2. Definiowanie pojęcia państwa .Georg Jellinek. Państwo w prawie międzynarodowym publicznym. Katolicka nauka społeczna o państwie. Św. Augustyn; św.Tomasz Akwinata. Marksistowska koncepcja państwa. Teoria walki klas; teoria rewolucji.
3. Elementy pojęcia państwa. Suwerenność. Terytorium. Ludność. Obywatelstwo.
4. Koncepcje genezy państwa
XVII. Formy państw
 1. Forma rządu
 2. Państwo unitarne i państwo złożone
 3. Reżimy polityczne (styl rządzenia)

Literatura

podstawowa

J. Nowacki, Z. Tobor: Wstęp do prawoznawstwa. Katowice 1999

zalecana

1. L. Morawski: Wstęp do prawoznawstwa.. Toruń 1999
2. T.Stawecki, P. Winczorek: Wstęp do prawoznawstwa. Warszawa 1999
3. J. Jabłońska-Bonca: Wstęp do nauk prawnych. Poznań 1996
4. K. Wojtaszczyk: Kompendium wiedzy o państwie współczesnym. Warszawa 1999
5. Piotr Winczorek Wstęp do nauki o państwie. Warszawa 1998

Zasady zaliczania przedmiotu

Zaliczenie przebiega dwuetapowo. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest pozytywny wynik kolokwium zaliczeniowego. Zaliczenia wykładu ma formę egzaminu pisemnego.